

Tidsskrift-Oversigt.

(Svenske og norske Tidsskrifter).

Ekonomisk Tidsskrift. 1901. Häft 10:

David Davidson: Det finansiella resultatet af den österrikiska inkomstskatten.

At forudberegne Provenuet af en ny Skat er altid en vanskelig Sag. Da Preussen for ti Aar siden omordnede sin Indkomstskat, mente man vel, at Udbyttet vilde stige, men kun en Ubetydelighed; det viste sig imidlertid, at den nye Skat allerede i det første Aar gav 35 Millioner Mark mere, end den ældre Skat gav i det foregaaende Aar (115 Mill. imod 80 Mill.) Da Østrig i 1896 indførte en rationel Indkomstskat af lignende Karakter som den preussiske, haabede man paa en lignende behagelig Overraskelse; men Resultatet blev i saa Henseende en stor Skuffelse. Om Aarsagerne hertil handler Professor Davidsons Artikel. Forfatteren støtter sin Redegørelse fornemmelig til et for nylig udkommet Værk af den østrigske Nationaløkonom F. v. Wieser. I Øjeblikket, da baade Sverige og Danmark staar i Begreb med at indføre almindelig Indkomstskat, have de her fremlagte Erfaringer fra Østrig stor praktisk Interesse.

Häft 11:

Knut Wicksell: Om ocker ur national-ekonomisk synpunkt.

Sverige har i Aar faaet en ny Lov om Aager, som giver Forfatteren, den nys udnævnte Professor i Nationaløkonomi og Finansret ved Lunds Universitet,

Anledning til at undersøge, hvorledes den økonomiske Videnskab dømmer om de Fænomener, der sædvanligvis sammenfattes under Aagerbegrebet. — Naturligvis maatte den klassiske Nationaløkonomi principielt stille sig afvisende lige overfor Lovgivning mod Aager; men uagtet de ældre Økonomer meget vel saa, at Aagerloven tvinger Udlaaneren til yderligere at forhøje Renten, idet han maa sikre sig Erstatning for den Fare, han løber (»assurere sig mod Loven«), var dog f. Ex. Adam Smith ikke i Praxis nogen Modstander af et lovbestemt Rente-Maximum. Det var først Bentham, der skød den afgørende Breche i de hævdede Forestillinger paa dette Omraade. Wicksell paaviser nu, at disse Forestillinger i høj Grad hvile paa en Miskendelse af de økonomiske Love (jfr. de Forandringer, som Aagerbegrebet er undergaaet i Tidernes Løb). Navnlig finder Forfatteren Anledning til at understrege, at den rene Rente og Risikopræmien intet have med hinanden at gøre, idet der for den sidstes Størrelse ikke findes nogen anden Grænse end selve den matematiske Risiko. Men selv om saaledes den populære Modvilje mod »Aager« for en stor Del hviler paa falske Forudsætninger, er dog dermed ikke sagt, at den savner ethvert reelt Grundlag; i mangfoldige Tilfælde, navnlig hvor Laan sorgløst optages med rent konsumtivt Formaal, vil en Aagerlov kunne gøre Gavn — ikke ved at nedpresse Renten for Laanet, men ved at forhindre det. Dog mener Forf., at da Laangiverens Sikkerhed for at faa Laanet tilbagetalt oftest ligger i den Pression, han kan øve paa Laantagerens Venner, der for enhver Pris ville undgaa Skandale (f. Ex. naar Laantageren — med eller uden Laangiverens Vidende — har udstedt falsk Vexel), vil en Skærpelse af Straffebestemmelserne for Pengeafpresning her være et mere virksomt Middel end egentlige Aagerbestemmelser. Helt uden Virkning ville disse sidste efter Forf.'s Mening være i de mange Tilfælde, hvor der virkelig er en legitim Laanetrang for Haanden, men hvor paagældende ikke kan stille den Sikkerhed, der forlanges af de sædvanlige Kreditanstalter, og derfor falder i Aagerkarleklør. Her kan Aagerloven kun gøre Skade ved yderligere at begrænse Kredsen af Laangivere. De

rette Midler maatte være: fra Lovgivningens Side Ophævelse af ethvert bestaaende Renteforbud, fra Kreditanstaltens Side Indretning af nye Laanformer med mindre strænge Fordringer til Sikkerheden og mod tilsvarende højere Rente, og fra Almenhedens Side Udryddelsen af de uberettigede Fordomme mod høj Rente.

David Davidson: Inkomstskatten och aktiebolagen.

Her behandles et af de finansteoretiske Spørgsmaal, som det erfaringsmæssigt er aller vanskeligst for Lovgivningen at komme tilrette med. Der nævnes ikke mindre end 8 forskellige Former for Beskatningen af Aktieselskabers Udbytte, og en rent udforbløffende Viden lægger Forf. for Dagen ved Redegørelsen for Lovgivningens Stilling til hver af dem. Det positive Materiale, der her lægges frem i systematisk Ordning, tør vel antages at være saa nogenlunde fuldstændigt, naar ikke blot Statsskattelovene i de tyske Smaastater og de kantonale Ordninger i Schweiz, men endog kommunale Skattebestemmelser i Lippe-Detmold og Braunschweig have kunnet medtages. Med dette omfattende Materiale som Grundlag undersøger Forf. grundigt og instruktivt, hvad der fra teoretiske og praktiske Synspunkter kan tale for og imod hver enkelt af de i Anvendelse værende Beskatningsformer, og sluttelig bringer han sine Resultater til Anvendelse lige overfor det nye svenske Skatteforslag.

Statsøkonomisk Tidsskrift. 1901. Tredie Hefte.

T. H. Aschehoug: Værdi- og prislærens historie.

Denne store Afhandling, der allerede paabegyndtes i Tidsskriftets 3die Hefte for 1900 (Lærens Historie før og i den klassiske Skole) fortsattes i samme Aargangs 4de Hefte (Angrebene paa den klassiske Værdilære; Læren om Grænseværdien; Problemets matematiske Behandling; den nye Læres Forhold til den gamle). I det sidst offentliggjorte Afsnit (Aarg. 1901, 3die Hefte) afhandles Prislærens Historie (Efterspørgsel og Tilbud; disse Momenter

Effektivitet; subjektiv og objektiv Bytteværdi; Prisbestemmelsesgrundene; Grænseværditeoriens Prislære; Prisdannelsen; Handelens og Spekulationens Indflydelse paa Priserne). Afhandlingen bringes først til Afslutning i næste Aargang.

Statsvetenskaplig Tidskrift. 1901. Nr. 5:

Pontus Fahlbeck: Grunddragen af Sveriges författning.

Et Foredrag, holdt i »Internationale Vereinigung für vergleichende Rechtswissenschaft«. Der gøres Rede for Sveriges Forfatningshistorie fra de ældste Tider; det paavises, hvorledes den ejendommelige svenske Forfatning af 1809, saa langt fra at være en Efterligning eller Laan andetstedsfra eller at være fremgaaet af Teorier alene, med fuld Føje kan siges at have sin Rod i ældgamle nationale Institutioner. Det besynderlige, gammeldags, tilsyneladende konservative Lovgivnings- og Regeringsapparat forklares i alle dets Hovedtræk, idet Forfatteren søger at paavise, at de antike Former omslutte en Forfatning, hvor Magtfordelingen i Virkeligheden er langt mere demokratisk, end det forekommer den, der kun har Apparatets ydre Konturer for Øjet.

M. B. Hamilton: Ett par synpunkter vid lagstiftning för en Centralbank.

Pontus Fahlbeck: De civila målen.

En Oversigt over de civile Processer i Sverige siden 1850 viser, at Retstrætternes Antal er aftaget i betydelig Grad. Grundene hertil ere: 1) at man nutildags mere end før bruger skriftlig Kontrakt ved Indgaaelse af Retsforhold, 2) at Nutidens Sagførere i Modsætning til Fortidens lægge en Dæmper paa Proceslysten, 3) at Folk i vore Dage have andre og bedre Ting at sysselsætte deres Tanker med end at føre Proces.

A. J.